

KMETSKI LIST

Štev. 26.

Ljubljana, 26. junija 1940

Leto XXII

Nejasnost in pričakovanje

Dogodki v sedanosti se vrste z bliskovito naglico. Najbolj je bil svet presenečen, ko je spoznal, da je bila

odporna sila

Francije strta v krajšem času nego lani od porna sila Poljske. Kakor vse kaže, ni Anglija niti Francija nista prav umeli, v kakšni meri se je zadnja leta razgibala nemška dinamika, ki si je postavila za cilj novo razdelitev sveta.

Kakor sedaj vidimo, Anglija in Francija že tedaj, ko sta dajali jamstva za nedotakljivost mej raznim evropskim državam, nista bili dovolj pripravljeni, da bi bili jamstva — oziroma dano besedo — vojaško dovolj čvrsto podprli. Dasi Nemčija svoje teorije

o bliskoviti vojni

ni prav nič prikrivala, na zapadu menda niso verjeli v možnost takih množestvenih pohodov. Niti po zlomu Poljske se miselnost na zapadu ni spremenila. Ko se je tedaj po svetu razširil glas, da Hitler ponuja mir, ko je to ponudbo — morda tudi v neuraadni obliki — podprl tudi Mussolini, je bila zapadna demokracija še gluha zanjo. Vse kaže, da se je Francija neomajno zanašala na svojo Maginotovo linijo, Anglija pa na svojo mornarico.

Krivda

obeh zapadnih zaveznic je bila torej v prece-njevanju lastnih in podcenjevanju nasprotni-kovih sil. Tisočletna skušnja pa kaže, da ima podcenjevanje nasprotnika zmeraj za posledico lasten poraz.

Ta nauk zgodovine je potrdila tudi sedanja vojna. Pod silo nemškega zaleta so padale države kakor bilke pod koso. Zato je danes težko še najti človeka, ki bi obsojal češki korak. Nadaljnji razvoj je pokazal, da so Čehi v tedanjem položaju storili tako, kakor so, edino prav. Vsak odpor bi zahteval milijonske človeške in milijardne materialne žrtve, končni uspeh pa bi bil brezupen.

Junaški poljski narod je tvegala oboroženo obrambo. Sam kancelar Hitler je s priznanjem govoril o junaštvu poljskega vojaka. Toda zavezniške pomoči ni bilo in Poljaki so morali kloniti v popolnem zlomu.

Vprav tam se je pokazalo posebno prepričevalno, da se

sedanja vojna

bije na čisto nov način. Nočemo reči, da osebna hrabrost ni več potrebna. Nasprotno, vprav osebna hrabrost borcev je bolj potrebna nego kdajkoli. Poleg tega pa je tudi res, da trenutno osebna hrabrost ne zadošča. Človeku je treba še stroja. Boj se bije — stroj proti stroju. S puško in nožem se ne moreš upreti tanku, ki ti pridrvi nasproti, in ne bombi, ki iz višin pade nate. Tank, mitraljez, motor, bomba, mina, to so danes sredstva, ki jih ni mogoče premagati s hrabrostjo, ampak samo po

geslu: klin s klinom. In če nimaš klina, ne moreš klina izbiti.

V tem je ves problem uspehov na eni in neuspehov na drugi strani. Nemčija je razvila in izpopolnila svojo vojno-tehnično pripravljenost do najvišje stopnje, medtem ko so se na drugi strani zanašali na svojo moč, ki pa v sodobnem smislu ni bila zadostna niti za obrambo, kaj šele za napad.

Napori Nemčije

V trenutku, ko to pišemo, nemški mirovni pogoji še vedno niso znani. Nesporo pa je, da bodo taki, ki bi Nemčiji omogočali obračun z Anglijo. Kakšen delež ima pri tem Italija, kaj bo s francosko mornarico, letalstvom in kolonijami, to je danes še odprto vprašanje. Vprav ta nejasnost visi danes nad svetom kakor mora.

Ali se bo sedaj uveljavila nemška teorija o življenjskem prostoru nemškega naroda? Ali bo Francija izhodišče za nemške naskoke na Anglijo? Ali bodo kolonije razdeljene po diktatu? Ta in še dolga vrsta drugih vprašanj čakajo rešitve. Morda bo odgovor znan že v nekaj dneh, morda se ureditev zavleče bogve

v kako daljino. Naj bo kakor koli, velja vendar dejstvo, da se današnji boji ne bijejo niti za ideje niti za posamezna ozemlja, ampak za novo razdelitev sveta in za novo ureditev človeške družbe.

Rusija

stoji še vedno v ozadju dogodkov in jo pre-mnogi poročevalci radi označujejo kot nerešeno uganko. S tem pa nikakor ni rečeno, da bi Rusija ne bila na sedanjih dogodkih inter-esirana in da bi želela s prekrizanimi rokami čakati, kako se bo izoblikoval stari svet v novi dobi. Utrjevanje njene moči v Baltiku, pri-zadevanje, da ostane Balkan zunaj vojne vi-hre, nevtralizacija Turčije, nevojskovanje Egipta, vse to so dejstva, ki dajejo slutiti neke obrise ruske zunanje politike. Po nemških ve-steh se ta razvija v sporazumu z Nemčijo, Ita-lija pa naglašja, da na območju ruske interesne cone ni prizadeta. Ako vse to drži, potem la-hko upamo, da se vojna vihra po sedanjih iz-gledih ne bo prenesla na naša tla. Kljub temu pa moramo vendar biti na vse pripravljeni. Saj so vse žrtve nevtralcov v primeri z oni-mi, ki jih morajo utrpovati vojskujoči se na-rod, primeroma majhne.

Jugoslavija in Rusija vzpostavljata diplomatske odnose

Med Jugoslavijo in Rusijo so po uspešno končanih pogajanjih sedaj vzpostavljeni diplo-matski odnosi.

Za jugoslovanskega poslanika v Moskvi je imenovan senator dr. Milan Gavrilović, za ruskega v Beogradu pa Viktor Andrejevič Plotnikov, do-sedanji poslanik na Norveškem.

S tem činom so vzpostavljeni normalni diplo-

matski odnosi med našo kraljevino in Zvezo so-vjetskih socialističnih republik, kar je bila že zdavnaj želja vsega jugoslovanskega kmetstva in delavstva. Prepričani smo in verujemo, da bo to dejanje pomagalo ohraniti mir na Balkanu in bo v veliki meri pripomoglo k zmagi človečanstva v novem preoblikovanju sveta.

Kje in kako se pogajajo

MIROVNA POGAJANJA

med Francijo in Nemčijo so bila od vsega po-četka zavita v neko tajinstvenost. Ako je nem-ško geslo v sedanji vojni v prvi vrsti molk, je treba priznati, da ga izvajajo z veliko dosled-nostjo in so se ga oprijeli tudi Francozi. Svet dolgo časa ni izvedel niti toliko, kdo je določen, da se bo z Nemci pogajal v imenu Francije, niti ne, kje se bodo pogajanja vršila. Listi so ugibaje imenovali razna imena, vendar so bile to zgolj domneve.

Francoski delegaciji predseduje armadni general Hutzinger, člani pa so: veleposlanik Leon Noel, kontreadmiral Le Lique, general Parigeot in letalski general Bergeret.

NA ZGODOVINSKIH TLEH

Pogajanja se vrše v compienskem gozdu, na zgodovinskih tleh, kjer je bilo l. 1913. pod-

pisano premirje med tedaj zmagovito Francijo in premagano Nemčijo. Tedaj se je usoda za-sukala prav v nasprotno smer.

Nemci pravijo, da so zato za ta pogajanja izbrali zopet compienski gozd, da bi francoski narod za vedno razumel, da je sen o zmagah iz l. 1918. za vedno razblinjen in nikdar več ne bo dovoljen poskus za kak nov napad.

Pred leti je bilo v tem gozdu dne 11. no-vembra 1918. leta v železniškem jedilnem vozu podpisano premirje med Francijo in Nemčijo. Letos 21. junija je na istem kraju in v istem železniškem vozu nemški pooblaščenec izročil francoskemu pooblaščenцу nemške pogoje za premirje. Po odredbi kancelarja Hitlerja bosta železniški vagon, v katerem se je odigral ta ve-lik kos zgodovine, in spominska plošča med tračnicami, ki so jo bili postavili Francozi tja

v spomin na dogodek iz l. 1918., prepeljana v Berlin in tudi uničeni temelji, kjer je stal vagon l. 1918. ob sklenitvi premirja. Na prostoru ostane edino spomenik maršala Focha, zmagovalca v prejšnji vojni.

PREMIJRJE PODPISANO

O poteku samih pogajanj svet ni izvedel tako rekoč nič. Tudi o vsebini mirovnih pogajanj ni v javnosti doslej še nič zanesljivo znano.

Pogodba o premirju med Francijo in Nemčijo je bila podpisana dne 22. t. m. Za Nemčijo je podpisal pogodbo general Keitel, za Francijo general Huntzinger.

Vsebinska pogojev tega premirja ne bo objavljena, dokler ne bodo zaključena tudi francosko-italijanska pogajanja. Premirje stopi v veljavo šest ur po podpisu pogodbe in sklenitvi premirja z Italijo.

Po podpisu je francoska delegacija s posebnim letalom takoj odpotovala z Italijo na po-

gajanja za premirje z italijansko vlado. Letalo, s katerim je potovala francoska delegacija, je vodil nemški pilot.

FRANCOSKA VLADA

se nahaja še vedno v Bordeauxu. Delegacija je bila po radiu z njo stalno v zvezi. Vlada izjavlja, da bo šele po prejemu in proučitvi italijanskih pogojev za premirje dokončno presodila položaj o pogajanjih z Italijo in Nemčijo in sprejela odločitev v najboljšem interesu države.

Nekatera poročila so tudi zatrjevala, da bo podala Petainova vlada ostavko. Po teh vestih naj bi sestavil novo francosko mirovno vlado Laval ali Flandin. Zdi se pa, da so te vesti brez stvarne podlage in bržkone plod kake propagande.

Po demisiji Reynaudove vlade se je razširila vest, da je bivši ministrskih predsednik zapustil Francijo. Kakor znano, je bil on za nadaljevanje vojne.

Pogoji, ki jih je sprejela Francija

Medtem ko smo v uvodnem članku še zapisali, da pogoji francosko-nemškega premirja niso znani, so doslej tudi ti že prišli v javnost.

Med pogoji so v glavnem ti-le:

Nemška vojska bo zasedla francosko obalo ob Rokavskem prelivu in Atlantiku. Ta zasedba bo trajala ves čas vojne.

Vse francosko vojno brodovje bo za čas vojne internirano pod nemško in italijansko kontrolo. Nemška vojska zasede za ves čas vojne z Anglijo severni del Francije, ki seza od švicarske meje pri Ženevi do Toursa ob reki Loire.

Francija mora svojo vojsko demobilizirati in razorožiti. V ozemlju, ki ga bodo zasedle nemške čete, sme vzdrževati svojo vojsko le v omejenem številu. Te francoske čete ne smejo biti uporabljene izven ozemlja Francije.

Stroške nemške zasedbe za čas vojne nosi Francija.

Francoski vojni material ne sme biti stavljen na razpolago Angliji za nadaljevanje vojne.

Francoske tanke, topništvo in pripadajočo municijo prevzame nemška vojska.

Nobena francoska trgovinska ladja za čas vojne ne sme zapustiti francoskih luk. Ladje, ki so v tujih vodah, je treba poklicati domov.

Francoska vlada mora olajšati blagovni promet v Nemčijo in Italijo.

Nadalje je med pogoji določba o francoski vojni mornarici, o ujetnikih in druge podrobnosti. Francozi morajo vse ujete Nemce takoj izročiti; francoski vojni ujetniki pa ostanejo v Nemčiji do konca vojne z Anglijo.

Premirje ostane v veljavi do končne sklenitve miru. Ako pa medtem Francija svojih obveznosti iz pogodbe o sklenitvi premirja ne izpolni, je Nemčija rešena vseh obveznosti te pogodbe in svoj podpis lahko prekliče.

Anglija po zlomu Francije

Po zlomu francoske vojske, ko je maršal Petain prosil za premirje, je angleški propagandni minister Duff Cooper govoril po radiu in med drugim dejal:

Biti moramo prepričani, da francoski narod ne bo dovolil, da bi prišel v suženjstvo in da bo ohranil svojo ljubezen do domovine in svobode. Neomajno je prepričanje francoskega naroda, da se mu bo vrnila njegova domovina v celoti in z njo svoboda. Težko je za Anglijo, ko je izgubila s francosko vojsko svojo najmočnejšo oporo, toda mi gojimo še vedno naklonjenost francoskemu narodu, kakor tudi vsem ki so bili in so še z nami v tem boju.

V bodoče je za nas vprašanje resno, a tudi enostavno. Fronta je znatno skrajšana. Gre samo še za obrambo angleške obale. Bomo se borili in imamo za seboj zelo močno obzidje, to je Atlantski ocean od Starega do Novega sveta.

Na drugi strani oceana je Kanada prevzela važne naloge, da proizvaja vojno opremo in

nam nudi izvežbano moštvo, Amerika pa je največji vir za oskrbo na svetu. Ameriška vlada in ameriški narod sta naša prijatelja. Njih predstavniki nam pravijo, da nas bo Amerika z vsemi naporji oskrbovala z vsemi sredstvi, ki jih potrebujemo za borbo. Južno od Amerike ležijo države, ki so prijateljsko razpoložene do Anglije. To so produktivne in plodne države, ki zavzemajo veliko ozemlje. Zato imamo za seboj neizčrpen vir za oskrbovanje, ki nam je na razpolago.

Treba nam je le odbijati sovražnika vsaj mesec dni, medtem pa se bodo natše rezerve toliko povečale, kolikor se bodo sovražnikove zmanjšale. Vemo, da je sovražnik uporabljal vse sile v svojem velikem naporu, da bi dosegel hitro zmago, in ne more sprejeti druge vojne. Sedaj smo v trdnjavi, ki je dobro branjena in dobro oskrbljena ter bo vzdržala, dokler ne bodo sovražnikovi naporji izčrpani.

očita vladi v Bordeauxu, da je kapitulirala, preden je izkoristila vse možnosti obrambe.

Angleži očitajo francoski vladi, da je nastopala popolnoma pod nemškim vplivom in brez svobodne volje. Zato angleška vlada v Borde-

auxu ne more več smatrati kot vlade neodvisne države.

Angleška vlada bo priznala Francoski narodni odbor v Londonu, ki bo zbral vse neodvisne Francoze in nadaljeval vojno v smislu zavezniške pogodbe.

Ta odbor bo angleška vlada priznavala do tlej, dokler ne bo sestavljena nova zakonita francoska vlada.

Pogajanja z Italijo

Francosko delegacijo - ki je določena za pogajanja o premirju z Italijo, vodi takisto general Huntzinger. Delegati Francije in Italije so se sestali 23. t. m. v bližini Rima. Na italijanski strani so bili prisotni grof Ciano, načelnik generalnega štaba Badoglio, načelnik mornariškega štaba general Cavagnari in drugi.

Kakšne pogoje za premirje je stavila Italija, trenutno še ni znano. Zatrjujejo pa, da je francoska delegacija pooblaščenca sprejeti pogoje in pristati nanje, kakor hitro obvesti o tem vlado v Bordeauxu in da ta nanje svoj pristanek. Zato je verjetno, da bodo tudi ta pogajanja potekala naglo in jih bo Francija brez posebnega odpora sprejela.

■ **Rusija gradi križarke.** Glasilo ruske mornarice piše, da je evropska vojna prisilila Rusijo, da pospešeno ojačuje svoje oborožene sile. Zlasti je pospešila gradnjo lahkih križark, ki jih bo kmalu imela zelo veliko število. Ladje se grade po najmodernejših načrtih.

■ **Odvzeto odlikovanje.** Francoska vlada je črtala iz spiska odlikovancev legije časti bivšega belgijskega kralja Leopolda III zaradi kapitulacije pred Nemci.

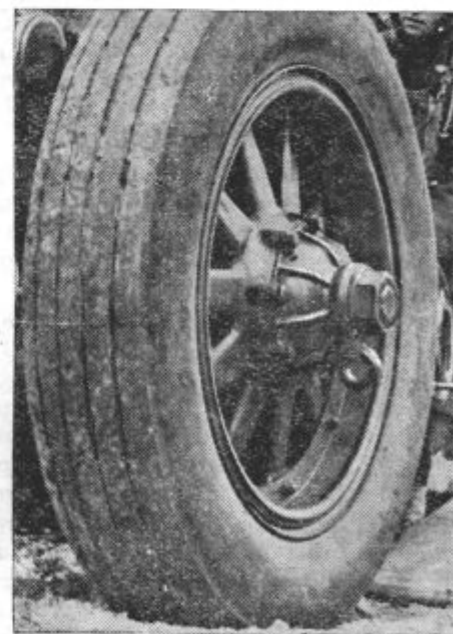
■ **V Angliji** so bile internirane tudi vse Nemke in Avstrijke, stare od 16 do 60 let.

■ **Na francoski fronti** se bori tudi znani španski general Miaja, branitelj Madrida.

■ **Nemško letalstvo** je bombardiralo Pariz in povzročilo mnogo škode. Porušenih je bilo več hiš. Med človeškimi žrtvami je bilo 254 mrtvih 652 ranjenih. Francosko letalstvo je v odgovor bombardiralo Berlin.

■ **Zlato v Ameriki.** Vse zlate rezerve Anglije, Francije, Belgije in Nizozemske so bile prepeljane v Zedinjene države. Amerika pa ima sedaj za 19 milijard dolarjev svoje zlate rezerve.

■ **Nemška letala** so večkrat preletela švicarsko ozemlje. Švicarska letala so vselej stopila s tujimi letali v borbo in so težko poškodovala tri nemške bombnike. Eno švicarsko letalo je bilo sestreljeno in pilot ubit.

Takele ogromne obroče iz gume imajo na kolesih svojih vozil angleški motorizirani oddelki. Navaden izstrelek te gume ne prebije

Francoski narodni odbor

se je ustanovil v Londonu in se je postavil proti vladi v Bordeauxu.

General de Gaulle je po radiu izjavil, da prevzema ta odbor politično in vojaško vodstvo vseh Francozov v Angliji. Imenovani odbor

Doma in drugod

JUGOSLAVIJA IN NEMČIJA

Predsednik vlade Dragiša Cvetković je dal zastopniku nemškega poročevalskega urada v Beogradu naslednjo izjavo o odnosih med Jugoslavijo in Nemčijo.

»Politika kraljevine Jugoslavije ima jasne in določne cilje. Ti cilji so izraz stalne težnje, da ohrani dobre in prijateljske odnose z vsemi svojimi sosedi, da bi se na ta način v balkanski in podunavski Evropi čim bolj okrepila konstruktivno sodelovanje, brez katerega ne more biti blagostanja. To politiko, ki je v skladu s pravim razpoloženjem vseh slojev našega naroda, Jugoslavija že več let dosledno izvaja. Ta politika je rodila že dobre sadove v vseh smereh. Ko je izbruhnil vojni požar, je vlada, ki ji imam čast predsedovati, takoj v duhu te svoje že tradicionalne politike naglasila najstrožjo nevtralnost ter se odločno trudila, da to politiko nevtralnosti izvede na vseh poljih naše državne in narodne delavnosti. Takšno jasno in odkrito stališče Jugoslavije je mnogo pomagalo, da se v tem delu naše celine ohrani mir in da narodi tega kraja Evrope ostanejo izven vojnega požara.

Odnosaji sodelovanja in prijateljstva Jugoslavije z nemškim rajhom so bili vzpostavljeni že mnogo prej, preden je ta močna država postala naša neposredna sosedka. Ti prijateljski odnosi so v teku časa postali čedalje globlji in so prišli do posebno globokega izraza na polju gospodarskih vezi. Na tem polju nam obojestranske koristi še dalje narekujejo, da razvijemo čim tesnejše sodelovanje, ki se je tudi v času vojnih motenj v polnem obsegu ohranilo ter že s tem pokazalo, da je zdravo in da temelji na naravnih pogojih. Kajti ne samo, da se gospodarstvu naših držav tako skladno izpopolnjujeta, temveč Jugoslavija poleg tega predstavlja dragoceno vez med veliko industrijsko proizvodnjo nemškega rajha in poljedelskimi državami Bližnjega vzhoda.

JUGOSLAVIJA IN ITALIJA

V Rimu je bilo pretekli teden zaključeno šesto zasedanje jugoslovensko-italijanskega gospodarskega odbora, ki je s svojimi sklepi po-

večal izmenjavo blaga med obema državama. Povečani so kontingenti za les, žito, stročnice, jajca, živo in zaklano perutnino, za govedo, prašiče, meso, mast, slanino, surove kože, in drugo blago v vrednosti nad ene milijarde dinarjev.

Ob zaključku zasedanja italijansko-jugoslovenskega gospodarskega odbora je dal naš zunanji minister Cincar-Marković posebno izjavo, v kateri je rekel med drugim:

»Poleg Nemčije pripada Italiji najvidnejše mesto v naši gospodarski politiki. Več ko eno desetletje je Italija zavzemala prvo mesto v našem izvozu in uvozu in odločujočo vlogo v pomorskem prevozu in je s tem predstavljala močnega udeleženca pri splošni gospodarski gradnji naše države. To mesto ji ni pripadlo samo po zaradi slučajnih sijajnih konjunkturalnih razmer, temveč je to naravna posledica zemljepisnega položaja in gospodarskega ustroja Jugoslavije in Italije, ki druga drugo srečno dopolnjujeta ter sta zaradi tega neizogibno navezani druga na drugo. S tem dejstvom je treba računati in v skupnem sporazumnem sodelovanju čim bolj to stanje izkoriščati.

Medtem ko na eni strani besni strahovita vojna, smo se mi s prijateljsko Italijo pogajali in pogodili za eno leto naprej za povečano obojestransko preskrbovanje s surovinami. To nam je bilo toliko lažje storiti, ker mirno gospodarsko sodelovanje z našim velikim potrošnikom, oziroma oskrbovalcem najbolje in najbolj popolnoma odgovarja miroljubni politiki Jugoslavije, ki veruje, da se bo s sporazumnim pametnim vzporejanjem interesov na gospodarskem polju najlažje izogniti sporom med narodi.

MADŽARI V BEOGRADU

V soboto je prispel v Beograd madžarski trgovinski minister dr. Josip Varga z dvema višjima uradnikoma trgovinskega ministrstva. Poleg madžarskega trgovinskega ministra je prispel tudi budimpeštanski župan z nekaterimi mestnimi uradniki. Madžarski zastopniki se bodo udeležili zasedanja jugoslovensko-madžarske zbornice v Beogradu. Za čas svojega bivanja v Jugoslaviji so bili gostje našega tr-

govinskega ministra. Madžari so s svojim obiskom v Beogradu vrnilo poset našemu trgovinskemu ministru dr. Andresu, ki je bil nedavno v Budimpešti.

OPOZICIJA

Opozicijske stranke radikalna, demokratska nacionalna in socialistična, so se pretekli teden sporazumele v vseh vprašanjih naše notranje in zunanje politike. Ustanovile so skupen odbor, ki se bo redno sestajal in vodil skupne akcije.

Konec bojov v Franciji

Italijansko-francosko premirje je bilo sklenjeno v ponedeljek zvečer ob pol osmih.

Ker je bilo v francosko-nemškem dogovoru tako predvideno, so sedaj ustavili sovražnosti na vsem francosko-nemškem in francosko-italijanskem bojišču. V Franciji torej vojne ni več.

■ Ameriška proizvodnja orožja in municije se bo z vso naglico množila, je izjavil predsednik Roosevelt po konferenci, ki jo je imel z ameriški industrijanci. Produkcija se bo pospešila tako, da bo izdelanih letno najmanj 50.000 letal ter odgovarjajoče število tankov in oklopnih avtomobilov.

PREDSEDNIK VLADE

Na seji Jugoslovenskega radniškega saveza v Beogradu je govoril tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković in v svojem govoru poudarjal potrebo spremembe stare miselnosti pri delodajalcih kapitalistih. Drugod okrog nas so se že izvršile velike spremembe v odnosih dela do kapitala in so narodi dosegli ogromne uspehe.

»Tudi v naši državi, je rekel predsednik vlade, se morajo stališča do kapitala in do delovne sile popravljati v korist glavnega činilca naše narodne proizvodnje, v korist delovnega ljudstva. Čas to imperativno veleva. Če pogledamo okrog sebe druge države, bomo videli, da tam, kjer je bila disciplina in kjer je

Zakladi ruskega gospodarstva

Stare tradicije, ki so vezale Balkan z Rusijo, niso bile nikoli popolnoma porušene, dasi so bile ponovno v zgodovini zaradi posebnih političnih razmer za nekaj časa omrtvele. Vselej pa, kadar se je to zgodilo, se je pokazalo, da ni bilo ne temu ne onemu delu v prid. Skozi balkansko območje ima Rusija svoj jugozapadni morski izhod v svet. Zato je tu njen življenjski interes, po drugi strani pa je na ta način tudi najbolj zajamčena varnost Balkana.

To se je pokazalo že večkrat v preteklosti, to ponovno potrjuje tudi razvoj sodobnih dogodkov. Zato je umljivo, da vlada med vsemi narodi na Balkanu veliko zanimanje za Rusijo. Številni časopisni članki, brošure, razprave in knjige slikajo ruske razmere z raznih vidikov. Še bolj bo politična, zanima človeka gospodarska plat te ogromne evropsko-azijske države.

Naša izvajanja so posneta po brošuri »Rusija« Fjodora Mahina, ki je nedavno izšla v Beogradu.

Razporeditev težke industrije v Rusiji dokazuje po eni strani stopnjo intenzivnosti, s kakršno se izkoriščajo lokalna (krajevna) naravna bogastva, z druge strani pa dokazuje stopnjo racionalizacije v narodnem gospodar-

V predvojni Rusiji je bila razvrstitev industrije do neke mere odredena s samim razvojem zgodovine. Narodno gospodarstvo je bilo v veliki meri dodatek gospodarstvu v zapadni Evropi. Rusija je tja dobavljala surovine in od tam prejemale proizvode. Poleg tega je bila velikega pomena tudi smer ruske vojnne politike, ki je bila obrnjena na zapad.

To je imelo velik vpliv na razvoj železniškega omrežja na ruskem zapadu, kar je zopet ustvarilo ugodne pogoje za gospodarski razvoj v zapadnem delu Rusije.

Politični in gospodarski dvig Japonske ob koncu preteklega stoletja je pokazal, da se na Daljnem vzhodu pripravlja velika nevarnost za Rusijo in da je zaradi te nevarnosti treba tudi tam ustvariti močno gospodarsko oporišče. Predvojna Rusija s svojim gospodarskim sestavom pa ni bila sposobna, da bi v tem oziru dosegla pomembne uspehe.

Prejšnja svetovna vojna ni zajela Rusije le slabotne v gospodarskem oziru, ampak tudi šibke glede industrijske razvrstitve, ki nikakor ni dopuščala popolnega izkoriščanja. Z nemško okupacijo Dombrovskega okrožja in ruskega dela Poljske je bila v veliki meri udarjena ruska oboroževalna industrija.

Povojna Rusija je bila prva leta po vojni seveda primorana, da svoje načrte prvenstveno opira na že obstoječa podjetja in zgrajeno železniško omrežje. Poleg tega je morala računati z že izdelano bilanco prirodnih bogastev.

V tem oziru je bilo izvršenega bore malo. Do leta 1918. je bilo proučenih samo 10.23 odstotka celotne ruske površine. Ruska Akademija znanosti je prevzela naporno nalogo, da prouči ta bogastva. Številnim geološkim ekspedicijam se je posrečilo, da so do začetka prve petletke razširile to raziskavanje na 17.7 odstotka površine. Že do 1. januarja 1935. leta je bilo raziskanega 36.3 odstotka ruskega ozemlja. Do tega dne so geološki posnetki obsegali: po 100% leningrajsko oblast, center evropskega dela Rusije, Krim, severni Kavkaz, Transkavkaz, Baškirska republika in Ukrajina, a Daljni vzhod 12%. Ostali predeli so bili raziskani v obsegu 20 do 60 odstotkov.

Po teh raziskavanjih so dognali, da preiskana ruska tla hranijo v sebi tele rezerve železne rude (v milijonih ton): Sever evropske Rusije 1.586.2, center 205.282.9, južni del 55.873.4, Ural 2.414.1, Sibirija in Srednja Azija 1.644.9 in Daljni vzhod 739.7. Vsega ima torej Rusija v dotlej raziskanih predelih 256 milijard, 670 milijonov, 100 tisoč ton železne rude.

(Dalje)

prišlo do sodelovanja med kapitalom in delovno silo, kjer je bila pravična osnova in kjer ni bila mogoča surova izraba delovnega sveta, kjer je ena volja od zgoraj določala pravičen način in smer tega sodelovanja, kjer ni bilo ugibanja o tem, koliko časa se bo delalo — da je bilo tam tudi več sile in več uspehov in da sta gospodarski in industrijski polet storila tisto, kar je bilo potrebno, da so prišle narodne tvorbe in obrambne sile do polnega izraza. Potemtakem moramo tudi mi streti staro miselnost. Kapital se mora kresati v korist delovnega ljudstva. To pomeni, da mora biti razdelitev dobrin pravičnejša. Vse ostrine je treba zgraditi. Socialna izravnava države se vsiljuje ob vsakem pogledu. Narodno gospodarstvo mora postati zares državno in narodno in mora služiti koristim naroda.

POPIS ZALOG

Vlada je izdala odredbo o kontroli blagovnih zalog. Odrejen je bil popis vseh zalog določenih predmetov, surovin pri uvoznikih, veletrgovcih in pridelovalcih. Uvaja se kontrola nad prometom teh predmetov. Uredba se nanaša na sledeče predmete: riž, kavo, čaj, kakao v zrnju in prahu, loj, kokosovo olje, parafin, surovi bombaž in bombažno prejo, ovčjo volno in volneno prejo, surovo juto in nerabljenе jutne vreče, kavčuk in kavčukove izdelke, vseh vrst usnje, kositer in belo pločevino.

VAŽNO OPOZORILO

Čebelarji, ki prevažajo čebele na ajdovo pašo v okraje Ljubljana okolica, Slovenj Gradec, Brežice in Celje, se opozarjajo, da morajo po določenih čl. 3 naredbe o prevozu čebel na ajdovo pašo III. št. 3894-I z dne 23. junija 1936 to prijaviti občini, v katero jih nameravajo postaviti v pašo do vključno 1. julija letos. V

ČITAJTE IN NAROČAJTE „KMETSKI LIST“!

Ivan Nemec:

Beg v svobodo

Med sočnimi goricami se spusti cesta, bolje rečeno klanec, tja doli proti Rožičkemu vrhu. Kapelski hribček te nenehno spremlja od zidanice do zidanice, ki se druga za drugo vrste in zapuščajo v popotniku mnogo spominov in trpke jeze, ker skoraj vsaka druga pripada tujcu... Pozimi je klanec poln blata, ne, pozimi prehaja sočnost goric v cesto, kakor da bi narava sama branila pristop tistim, ki ne spadajo med nas, ki pa so se kljub temu dokopali do najlepših zidanic, najlepših goric, ki jih hrani in nosi na svojem hrbtu slovenska zemlja.

Mukoma človek prestavlja noge, nehote v mislih prešteva vrste trhljih nasadov, v spominu pa pretakaš kaplje, ki rasto iz naše zemlje za koristi tujih ljudi, ki ne delajo, ne trpe, pa vendar pridejo jeseni, kadar še klanec ni blaten, po sadove našega dela.

S takšnimi občutki zadeneš na grič »Svobode«, ki ga oklepata dva klanca. Na desno greš, če prihajaš od Kapele, v Rožički vrh, na levo pa v Turjanski. Kakšnih sto metrov naprej pa sta ob klanca zvezana s posebnim klanecem, ki vodi iz Rožičkega vrha naravnost proti Moti in Hrastju, da se izogneš ovinku. Sredi med Klanci se nahaja torej grič »Svobode«, ki je ohranil mnogo spominov do današnjega dne.

Maršal Marmont je v tistih dneh prevzel oblast nad Ilirijo in izdal ukaz, da se mora med Ilirci zbrati posebna vojska, ki bo ščitila deželo pred domačim in tujim sovražnikom. Med ljudstvom je završalo, zlasti pa med fanti, ki bi se morali odtrgati od svojih domov in obleči vojaško suknjo. Naenkrat so se pojavila skrivališča, za vojaško službo sposobne fante

prijavi je navesti točno število panjev in prostor, kamor jih nameravajo postaviti.

V ostale kraje je dovoljeno čebele postaviti v ajdovo pašo le na določena stalna stojišča, na nova stojišča pa le v smislu določil čl. 6 naredbe o prevažanju čebel na ajdovo pašo III. št. 4926-1 z dne 7. julija 1938, sicer bodo občutno kaznovani, čebele pa po določenih naredbe odstranjene na njihove stroške in nevarnost, če tega v določenem roku ne bodo prizadeti sami storili.

Čebelarji, ki imajo po naredbi iz leta 1938 stalna stojišča, pa jih letos iz kakršnih koli razlogov ne bodo ali samo deloma uporabili, morajo po določenih čl. 8 navedene naredbe to javiti najkasneje do 5. julija letos okrajnemu načelnstvu v čigar območju se stojišče nahaja, da ga lahko za letos odda proslcem, ki nimajo stalnih stojišč.

Ne pozabite na čebele tovarišev, ki se nahajajo v vojaški službi! V začetku julija pogledajte vse njihove panje, če so v redu. Slabiče

Tudi tank lahko v boju podleže. Na sliki vidimo skupino tankov, ki so v bitki bili onesposobljeni za nadaljnjo borbo

in brezmatične združite in pripravite družine za jesensko pašo. Če prevaža čebele na pašo, poskrbite, da čebele ne bodo ostale doma. Dolžnost naših podružnic je, da to delo organizirajo! Držimo se načela: Vse za blagor domovine in gospodarski prospen slovenskega čebelarstva. V slogi je moč!

NOVI BEOGRAJSKI ŽUPAN

Razrešen je bil dolžnosti predsednika beograjske občine Vojin Djurič. Za novega župana pa je bil imenovan bivši minister za telesno vzgojo Jevrem Tomić.

IZZIVAČI IN PIJANI LENUHI

Po hrvaških vaseh hodijo razni temni huj-skači, ki po načrtu zastrupljajo narod.

»Seljački dom« piše o njih takole:

»Med nami so neki provokaterji in pijani lenuhi, ki hodijo od vasi do vasi ter zastrupljajo narod. Nekateri so se vrinili celo v vrste Hrvatske seljačke stranke, kjer poskušajo sejati nered in nedisciplino. Vsak pravi član HSS se

in može po vseh možnih in nemožnih kotih; po gozdovih so kopali luknje in zaklonišča, nekateri so se oblačili v ženska oblačila, nekateri pa so tudi prostovoljno šli k vojakom. Med prostovoljci je bil tudi Andrejčev Martin, ki je zahrepenel po vojaški suknji in se med prvimi javil k vojakom.

»Ne hodi, Tine,« je zadrhtela Anka in rotilla fanta, naj bo vendar pameten in naj ne nosi glave po nepotrebnem naprodaj, ko je prišel po slovo.

»Grem, Anka, ne strpim doma. Mrtvo je to življenje in skromno. V svet hočem, Anka; hočem, toda pridem nazaj, če boš ostala zvesta! Boš videla, da pridem nazaj.«

»Ali me nimaš rad, Tine?«

»Rad?«

»Ali se ne spominjaš? Tam pri Atilovih razvalinah je bilo. Rekli si mi, da si moj živ in mrtev.«

»Velja! Tvoj sem, Anka. Do danes sem pripadal tebi in prav tako hočem v bodoče, če boš čakala... Toda — v svet moram, Anka, v svet! Žene me nekam, golih rok sem, zato edino na ta način lahko zadostim svojemu hrepenenju.«

»Ne hodi, Tine! Skrijem te. V mojo obleko te oblečem, vse bom storila, samo ne hodi, Tine. Poslušaj me, ne hodi, Tine!« je toplo prosila in rotilla Anka, v svetle sive oči pa so ji priplavale debele rosne kaplje.

»Cprosti mi, Anka — moram! Neka sila me žene — moram. Tvoj sem živ in mrtev! To je vse, kar ti morem dati. Oprosti mi, draga! Morda pridem nazaj bogat, morda boš takrat še bolj vesela Tineta, ko bom poln življenjskih izkušenj.«

»Ne hodi, Tine,« je toplo ponavljala Anka in ga milo zrla v njegove nemirne oči.

»Grem, Anka!«

»Torej... greš...« je počasi izgovorila in sunkoma vrgla roki okrog Tinetovega vratu.

»Moram, Anka!«

»Prosim, lepo prosim, Tine, ne hodi. Čutim, da se nikdar več ne bova videla v življenju. Ne hodi, dragi. Rada te imam, ne hodi. Ostani doma, Tine!«

»Rad te imam, Anka, toda čas, ki me pelje v svet, je prišel. Težko mi je v duši, rad te imam, kljub temu pa me žene! Grem, Anka! Povsod in ob vsaki priložnosti bom nosil tvoje ime in tebe. Grem, Anka!«

Po licu dekleta so po vrsti padale kaplje na tla, besede pa ni več spravila iz grla. Še enkrat je tesno objela fanta in ga vroče poljubila. Tine ji je stilnil v roko prstan, jo rahlo poljubil in vzela ga je noč...

Bila je zopet tiha svetla noč — kakor takrat, ko je Tine odhajal k vojakom. Med grmovjem izpod griča se je plazila neka človeška postava in sunkoma preskakovala od grma do grma. Pri vsakem grmu se je tesno stisnila k tlom in čakala...

Sredi hribčka je grmovje ponehalo, nadaljevale pa so se gorice, ki so prav tako nudile dober zaklon.

»Samo do griča naj pridem!« je dahnilo iz človeka, ki je z novim sunkom vrgel telo naprej.

Nočni mir je nenadoma prekinil strel in votlo zadonel v gozdu, iz plazeče postave pa je odjeknilo:

»Anka...! Tvoj sem živ in mrtev!« je zahropel Tine, na usta pa se mu je vlila kri. Nekajkrat je še zahropel, nato pa je za vedno prenehalo biti njegovo nemirno srce.

Tine se je vračal iz sveta k Anki in hotel doseči grič »Svobode«, toda budno oko stražarjevo je upihnilo njegovo življenje. Tik pred ciljem, ki bi mu dal svobodo kot ubežniku, se

mora vedno zavedati dejstva, da svoboda ne dopušča zločinov na škodo drugega.»

SPREMENBA V VLADI

Minister za telesno vzgojo naroda **Jevrem Tomić** je podal ostavko. Z ukazom kraljevskih namestnikov je bil imenovan za ministra za telesno vzgojo naroda **Dušan Pantić**, generalni konzul v pokoj.

ŽELEZNIŠKA NESREČA

Med postajama Pesnica in Cerknico nad Mariborom se je pretekli petek dogodila težja

železniška nesreča. Trčila sta naš mešani in nemški tovorni vlak. Nemški vlak je imel 30 vagonov, naloženih s premogom. Trčenje je bilo silovito. Obe lokomotivi sta se prevrnili čez nasip. Devet vagonov nemškega vlaka je bilo popolnoma razbitih. Poškodovani pa so tudi drugi nemški in naši vagoni. Vlako spremno osebje je pravočasno odskočilo iz vagonov, toda več železničarjev je bilo vseeno ranjenih.

Materijalna škoda je zelo velika in gre v milijone. Na severni meji je bila to ena največjih železniških nesreč.

Kaj se godi po svetu

PRED NOVIMI DOGODKI

V Berlinu napovedujejo nove velike dogodke, ki jih je treba pričakovati po podpisu mirovne pogodbe s Francijo.

Veliki dogodki in velika presenečenja pridejo po teh napovedih še ta mesec. Kaj in kako je nameravano, o tem poročila ne povedo ničesar.

Nemški topničarji varujejo prehod nemških čet čez neko reko na zapadnem bojišču.

VLADA NARODNE SLOGE V AMERIKI

Pretekli četrtek je predsednik Roosevelt obvestil senat, da je sklenil imenovati bivšega ameriškega zunanjega ministra **Henryja Stimsona** za vojnega ministra in republikanskega voditelja polkovnika **Franka Knoxa** za mornariškega ministra.

To imenovanje mora po ameriški ustavi potrditi še senat, kar se bo brez dvoma tudi — oziroma se je medtem že zgodilo.

Roosevelt smatra, da je narodna sloga v teh časih neobhodno potrebna, zato je tudi pozval v vlado na tako odgovorni mesti dva najvidnejša predstavnika republikanske stranke.

Nova ministra sta izrazita zagovornika nazora, da naj Amerika čimbolj podpre zaveznike. Prav zaradi tega je njuno imenovanje vzbudilo obilo pozornosti ne le v Ameriki, ampak po vsem svetu.

Notranjepolitično je v Ameriki odmev tak, da je senator **Taft**, eden glavnih kandidatov republikanske stranke izjavil, da ni sedaj nobenega razloga več proti koaliciji med demokrati in republikanci.

Po mnenju senatorja **Clarkea** novo imenovanje napoveduje skorajšnji vstop Amerike v vojno. Senator **Hvealer** je celo izjavil, da bosta oba nova ministra srečna, ako bosta lahko pripomogla, da Amerika v pomoč zaveznikom napove Nemčiji in Italiji vojno.

V republikanski stranki sami je vstop njenih dveh prvakov v vlado povzročil močan razkol in oslabil njene volilne izglede. Amerika stoji namreč pred prezidentskimi volitvami. Velika je sedaj verjetnost, da bo za predsednika ponovno izvoljen dosednji prezident Roosevelt.

Medtem ko nekateri smatrajo novo imenovanje kot znak z bližnji vstop Amerike v vojno, menijo drugi, da je Rooseveltova politika v glavnem potrebna zaradi lastnih ameriških interesov v lastnem življenjskem prostoru.

je Ankina slutnja uresničila. Ni ga več videla živega, svojega dragega, kateremu je poklonila vse. Drugi dan se je raznesla samo vest, da so stražarji ubili Andrejčevega Tineta, ker je hotel ubežati iz vojaškega tabora na grič »Svobode«, kamor vojaška oblast ni več preganjala ubežnikov. Kdor je dosegel ta košček zemlje, se je lahko svoboden vrnil na svoj dom. Tine je padel; njegovo truplo pa so neznano kam zagrebli vojaki.

Anka sedi med obloženimi trtami in topo zre v lokvo krvi. Tinetova kri je razsuta po zemlji, edini pozdrav, ki ga je zapustil ob vrnitvi. Anka z bledim obrazom zre v rdeče madeže, nekaj korakov naprej pa drhti v soncu grič »Svobode«. S krvavo obrobljenimi očmi se je za trenutek uprla v grič, kakor da bi hotela priklicati nazaj svojega Tineta.

»Iz svobode v smrt...« je topo zagrgalo neke globoko v Anki. Vzdignila je košček krvave grude in jo poljubila, na ustnici pa ji je ostal madež Tinetove krvi.

Anka je zadnjič poljubila Tineta in padla mrtva sredi vinske trte, v kateri se je pretakalo že novo življenje.

Ivan Albrecht:

Med košnjo in žetvijo

»Moj, moj... Ljubi me, grli me... voli me, dragi... sve do zore, bele moj...«

Tinetu je kakor v sanjah človeku, ki bi moral bežati, pa se ne more ganiti, ki bi moral udariti, pa ne more dvigniti roke. Uporno hoče krikniti, a le živinsko zagriči in se prestraši tega pošastno tujega glasu.

»Čarovnica,« mu šine po možganih in v skrajnem naporu sil zgrabi z obema rokama strastno ga poljubljaajočo ciganko za vrat.

»Bij, davi... samo grli me, moj!« sika ženska in Tine čuti, kako nenadoma buta in vihra razpaljena kri.

Tedaj se oglasi na pragu:

»Tine, kam si nam izginil?«

Vuzdenčanov spozna Aničin glas in z naporom zahrope. Gruča ljudi plane na dvorišče, ciganka šine in izgine, a Tine se trese liki struna, ko pridejo do njega.

»Kaj ti je, za božjo voljo?« trepeče sestra.

Jerica stopi k njemu. Nekdo prinese vode in Staretova mu skrbno hladi in sveži čelo in senca in tilnik. Samo s pogledi ga tolaži. Za besedo je preveč preplašena.

Znotraj utihnejo gosli in harmonika. Na dvorišču je zmeraj več in več ljudi. Majda bi rada k Tinetu, toda človeški obod okrog njega je kakor iz jekla.

»Kaj mu je?«

Ta in oni skomigne z rameni, dokler si nazadnje ne opomore Tine sam:

»Proketo seme cigansko!«

Ko se počasi zopet vse zbere v gostilni, ni obeh ciginov nikjer več, le Tinetu se zdi, da sliši iz teme strune, ki se mu zlobno smejo.

Vrišč in hrušč je po odhodu ciginov vse burnejši, le Tine je kakor izgubljen. Čez dolgo si šele toliko opomore, da se spusti v ples. Brez opravičevanja popusti Majdo in se izgubi z Jerico med sukajoče se pare.

»Slišiš, Tine, kaj je vendar bilo?«

Fant zaškriplje z zobmi in v trdih besedah slika dogodek. Mladenko poliva mraz in kakor da jo obdajajo nevidne pošasti, se ji zdi. Na čelu ji izstopi mrzel znoj in tla se majejo pod njo.

»Misliš, da je bilo to zavoljo mene?«

Tine jo privije k sebi:

»Ona kobilica suha jo je najela...«

Staretovo strese mraz in vse gomazi po njej:

»Če je ne sodiš krivo?«

Tine udari s peto ob tla in zavriska.

»Vrag vedi! Kaj na jbi sicer ciganka hotela od mene?!« se čudi in hkratu kliče godcu, naj pridno nategne harmoniko. Vse je spet v objemu dobre volje, le Majda poseda in Anica tu in tam sede k njej.

»Se bo res Tine ženil?« se končno ne more več premagovati Zemljanova.

Anica skomigne z rameni in pokaže v smehu vrsto belih zob.

»Jaz bi prav rada videla.«

»Res?« se veseli Majda. »Imaš gotovo že tudi ti koga izbranega.«

Anica si popravlja temno kostanjeve lase in se poredno hihita:

»Te nadloge je zmeraj preveč. Le pogled malo naokrog!«

D A L J E

Ameriko vse bolj skrbi nejasno zadržanje Japonske. Izolacionisti, to se pravi tisti ameriški politiki, ki se bore proti temu, da bi Amerika stopila v vojno, utemeljujejo svoje stališče vprav z japonsko nevarnostjo. Zahtevajo, da Amerika z dobavami Angliji ne sme zmanjšati ali celo ogroziti lastne varnosti in pripravljenosti. V tem smislu je ameriški senat že tudi izglasoval predlog, da se uvedejo glede dobav presežkov v materialu ameriške vojske in mornarice zaveznikom določene omejitve. Odslej bo za take dobave potrebna odobritev načelnika generalnega štaba.

»STRANKA NARODA« V ROMUNIJ

V Romuniji je bila s posebno kraljevo odločbo ustanovljena nova »Stranka naroda«, ki temelji na totalitarnih načelih in bo pod vrhovnim vodstvom samega kralja.

Nova stranka bo edina in enotna politična organizacija za vso državo. Določala bo moralno in materialno življenje nacije in države.

Vrhovno vodstvo stranke bo imenovalo vodilne funkcionarje stranke, ki so edini odgovorni za nje delovanje.

Po kraljevem ukazu mora biti vsak državni uradnik član te stranke. Tisti uradniki, ki do 1. avgusta ne bodo sprejeti v stranko, izgube pravo na svoje službene položaje.

V stranko bodo pritegnjeni tudi člani »Železne garde« in je že bila v ta namen izdana obširna demisijska.

Za načelnika strankinega štaba je imenovan Curadianu, za glavnega tajnika pa Victor Moldovan.

Potrebo nove stranke utemeljujejo z novim mednarodnim položajem, ki je nastal po dogodkih v Franciji.

ANGLIJA BO ZASEDLA SIRIJO

Anglija baje pripravlja zasedbo Sirije. Trenutno čaka le še na razvoj dogodkov v Franciji. Ker se ti odigravajo z veliko naglico, je verjetno, da bodo prav kmalu v ugodnem trenutku Angleži vkorakali v Sirijo.

Anglija po teh poročilih namerava ustanoviti veliko muslimansko državo s Sirijo, Palestino in Transjordanijo.

Po drugih vesteh pa tudi Italija zahteva spremembe na Bližnjem vzhodu, zlasti glede Sirije. V pogojih za premirje med Francijo in Italijo je baje tudi italijanska zahteva po spremembi statuta Sirije.

Medtem je vrhovni poveljnih francoskih čet na Bližnjem vzhodu general Mittelhauser pozval prebivalstvo v Siriji, naj z vsemi silami brani sedanji statut.

Koliko bo ta poziv imel po sklenitvi premirja med Francijo in Nemčijo še veljave, je veliko vprašanje. Verjetno se bo razvila huda diplomatska borba, katere izid bo odvisen od končnega izida sedanje velike vojne.

KOLONIJE

Po angleških vesteh je vrhovni poveljnik francoske vojske v Siriji general Mittelhauser izjavil, da je s svojo vojsko pripravljen nadaljevati vojskovanje. V Indokini je podobno izjavil generalni guverner. Enako je generalni rezident v Tunisu za nadaljevanje vojne. V Maroku, Senegaliji, Kamerunu in Džibutiju hočejo civilne in vojaške oblasti nadaljevati z odporom. Britanska vlada je pripravljena na potrebne finančne žrtve, ki bi omogočale francoskim kolonijam, da izvrše svojo vlogo.

Vse torej kaže, da se bo vojna nadaljevala z nezmanjšano srditostjo

KAJ PRAVI FRANCOSKA VLADA

Po mnenju vlade zaključne sodbe o pogojih za premirje še ni mogoče izreči, dokler ne bodo tudi z Italijo končana pogajanja za premirje.

Pogojev, pravi vlada, za zdaj še ni mogoče objaviti, vendar ni moči zamolčati, da so ti pogoji zelo trdi. Vsaka primerjava s preteklostjo bi bila zaman, toda vlada maršala Petaina se je v popolni svobodi odločila za ta korak, imajoč v mislih le interese naroda in države.

× Maskirana razbojnika sta napadla s puškami v Brajkovičevi šumi blagajnika »Šipada« Milorada Kozomaro in mu odvzela 140.000 din, ko se je vračal od izplačila delavcem. Domnevajo, da sta napad izvršila delavca gozdnega podjetja »Šipada«, ki sta vedela, kdaj in kod se bo blagajnik vračal.

NA BOJIŠČIH SAMIH

ni posebnih dogodkov, oziroma so stopili ti sedaj precej v ozadje.

V Alzaciji in Loreni je kapitulirala obkroljena francoska armada. Ujetih je bilo nad pol milijona mož, med njimi vrhovni poveljniki 3., 5. in 8. armije.

V ostalem poročajo Nemci o raznih letalskih napadih ter o nekaterih izgubah trgovskih in transportnih ladij.

Francosko poročilo govori o spopadih z Italijani na alpski fronti in pravi, da so bili vsi italijanski napadi odbiti.

Italijansko vojno poročilo govori o operacijah v Sredozemlju, o bombardiranju pomorskega oporišča v Aleksandriji in o letalskih najhjih v severni Afriki.

Angleško poročilo zatrjuje, da se nadaljujejo borbe v prednjih postojankah na egiptsko libijski meji. Iz Sudana je bilo zadnje čase izvršenih več vpadov v Abesinijo. Angleške čete so razdejele neko vojaško taborišče in pognale v zrak več rezervoarjev vode.

Prva naša ladja v Rusiji.

Prva naša ladja v Rusiji. V rumunsko pristanišče Konstanza je na povratku iz Odeše priplula jugoslovenska ladja Lovčen, ki je last Zetske plovidbe d. d. Ladja Lovčen vzdržuje

redno progo med jugoslovenskimi pristanišči na Jadranu in pristanišči ob Črnem morju ter je prvič pristala v Odesi. Ladja je bila tri dni v sovjetskem pristanišču. Po izjavi kapitana ladje Marinoviča in članov posadke je bila jugoslovenska ladja lepo sprejeta od sovjetskih oblasti, ki so izrazile zadovoljstvo zaradi doseženega gospodarskega sporazuma in zavoljo uvedbe stalne zveze med jugoslovenskimi in sovjetskimi pristanišči. Predstavniki mesta Odeše in pristaniških oblasti so prišli na ladj, nakar jim je kapitan Marinovič vrnil obisk. Med tridnevnim bivanjem v Odesi so se oficirji in mornarji ladje kot gosti mesta Odeše udeležili raznih prireditev ter si ogledali mesto.

FRANCOSKE KOLONIJE

obsegajo 4.500.000 kvadratnih milj s 65 milijoni prebivalcev. V Tfriki leže naslednje kolonije: Alžir, Tunis, Maroko, Zapadno afriške in Ravniske posesti ter veliki otok Madagaskar. Te posesti merijo 4 milijone kvadratnih milj in imajo 38 milijonov prebivalcev. Na Daljnem vzhodu leži Francoska Indokina s 24 milijoni prebivalcev. Francoska Zapadna Indija, Guiana, Pendicherry in Reunion. V imenu Zveze narodov je Francija upravljala Sirijo, Kamerun in Togo.

MAKSIMIRANE CENE ZA ŽELEZO

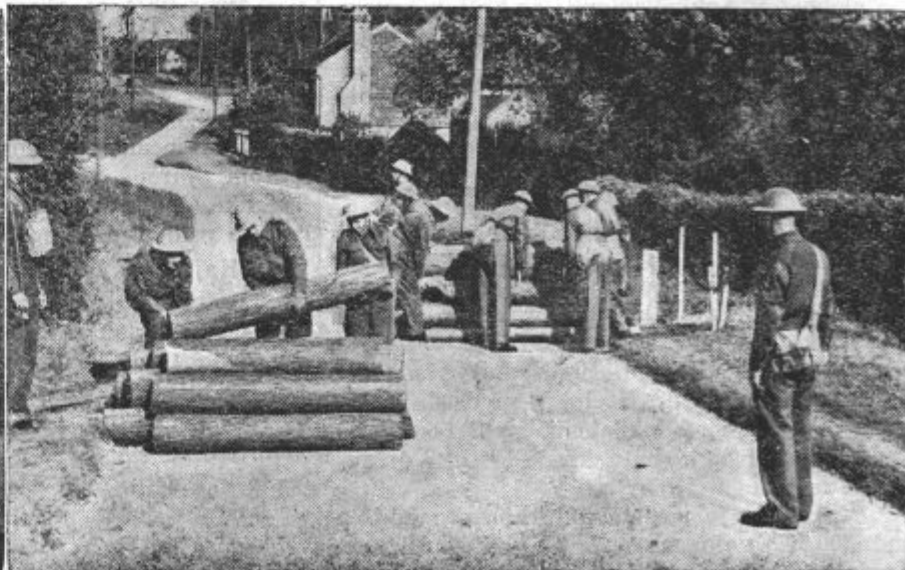
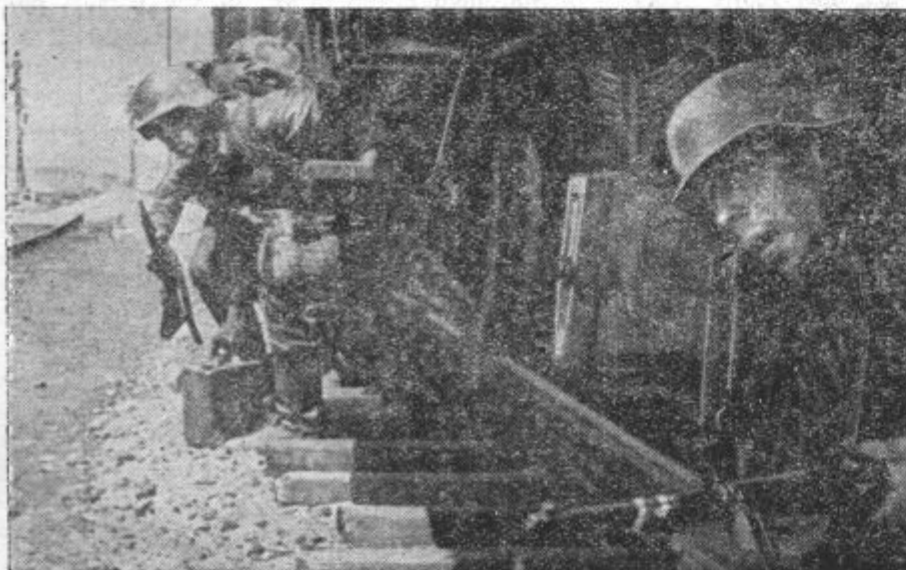
Urad za kontrolo cen je predpisal maksimalne cene za železo, ki velja v Ljubljani za 1 kg 4.90 din, v Mariboru 4.92 din in v Celju 4.92 din.

Na to ceno, ki velja v trgovini na debelo, se lahko pribije največ 0.66 din na kg pri prodaji železa v palicah preko 3000 kg, odnosno pri prodaji betonskega železa preko 20.000 kilogramov; pri prodaji železa v palicah v količini 1000 do 3000 kilogramov in betonskega železa v količini 5000 do 20.000 kilogramov naenkrat lahko znaša ta pribitek največ 0.75 din na kg, vse na gori navedene osnovne cene.

Izven označenih mest ne smejo biti cene v primeru z gori označenimi maksimalnimi cenami za toliko večje, kolikor znašajo prevozniki stroški od najbližje označene relacije do kupčeve postaje. Gori navedene cene veljajo brez skupnega davka na poslovni promet in brez eventualnih lokalnih dajatev (n. pr. mestnih trošarin odnosno uvoznin).

■ **Ruski protest v Ameriki.** Sovjetski veleposlanik Umanski je vložil pri zunanjem ministru Cordellu Hullu protest zaradi zadrževanja sovjetskih naročil v Zedinjenih državah. Pristavil je, da je washingtonska vlada tudi pretekli teden zadržala dobavo strojev, namenjenih sovjetski Rusiji.

■ **London se izseljuje.** Te dni so ponovno izselili 60.000 otrok iz Londona.

Nemški oddelek pripravljen za napad v kritju med vagoni — Angleži postavljajo cestne ovire

Iz naših krajev

× Med strahovitim neurjem je udarila strela v stolp cerkve sv. Mihaela v Razvanju pri Mariboru. Stolpe je zgorel in zvonovi so popadali na oboke.

× Vlom. Župnika v Škocijanu pri Turjaku je obiskal med mašo vlomilec in mu odnesel 10 tisočakov, revolver in 70 nabojev. Vlomilca so pa oblasti kmalu dobile in ga oddale sodniji.

× Izvozni odbor pri Narodni banki je prepovedal izvoz zgodnega krompirja iz Jugoslavije zaradi potreb v naši državi.

× V Bajmoku v Vojvodini je požar popolnoma uničil tovarno prediva. Škoda znaša nad en milijon din.

× Cene železu. V trgovinah na debelo velja cena železu din 5.65 za kg. V trgovinah na drobno so cene sorazmerno višje.

× V srednji in južni Srbiji so neurja in poplave napravile pretekli teden ogromno škodo po poljih. Toča je uničila tudi mnogo sadnega drevja.

× Jugoslovanski poslanik v Sofiji, Vladimir Milanović je prišel v Beograd za krajši čas. Zglasil se je v našem zunanjem ministru.

× Rdeči križ. V soboto in nedeljo je priredil Rdeči križ veliko nabiralno akcijo po vsej Sloveniji v prid pomoči potrebnim v slučaju elementarnih neizgovod ali vojne.

MARIBORSKI TEDEN PRELOŽEN

Uprava zadruga »Mariborskega tedna« je sklenila preložiti letošnji IX. mariborski teden, ki bi se bil moral vršiti v času od 3. do 11. avgusta t. l. in za katerega so bile že vse priprave v polnem teku. Odločilno je bilo pri tem sklepu dejstvo, da je bil Mariborski teden ustanovljen in zamišljen predvsem kot tujkoprometna ustanova, ki naj pokaže tujcem in gostom vse lepote Maribora ter njegovega zaledja, njegove gospodarske sposobnosti in kulturni razvoj. Ker ni zaradi vojnega stanja pričakovati dotoka tujcev, je uprava sklenila, da preloži letošnjo prireditev na poznejši čas.

× Uvedba sezonskih brzovlakov med Ljubljano in Beogradom. V soboto sta bila uvedena na progi Ljubljana — Beograd sezonska brzovlaka. Iz Ljubljane odhaja brzovlak ob 22.10 ter prihaja v Beograd ob 8.10. Iz Beograda odhaja ob 20.58 ter je v Ljubljani ob 7.40. Vlak iz Ljubljane ima direktni vagon za Subotico, na povratku se mu priključi tudi poseben subotški vagon. V primeru dobrega obiska obeh vlakov, je možnost, da se bosta podaljšala do Jesenic, ter je sedaj le naloga naše javnosti, da z uporabo teh vlakov pokaže, kako potrebna sta bila.

× Zagreb dobi osrednjo palačo za turizem banovine Hrvatske. V palači bodo imela sedež vsa turistična društva.

× Proti občinskim volitvam na Hrvatskem je bilo vloženih nad 70 pritožb.

× Roparji so napadli v Draži vasi pri Ločah mlinarja Franca Vučaja. Ponoči so se splazili v mlinarjevo spalnico ter njega in ženo do nezvesti pretepli. Oba imata smrtno nevarne rane na glavi in po telesu. Roparji so odnesli okrog 1000 dinarjev in nekaj hranilnih knjižic. Roparji so sicer pobegnili, vendar je upanje, da jih bo orožništvo kmalu izsledilo.

× Škoda po poplavih v Beogradu, ki sta jo povzročili Sava in Donava, znaša okoli 3 milijone din. Prizadetih je 500 družin s 1500 člani.

× Zopet nesreča z granato iz svetovne vojne. Dva mlada pastirja iz vasi Kute pri Sarajevu sta našla staro granato in jo hotela odpreti. Granata je eksplodirala in enega pastirja ubila, drugega pa ranila.

× Banovina Hrvatska bo letos izvršila za 400 milijonov din javnih del. Gradila bo ceste, nasipe in vodovode. Ban ba lahko najame še 50 milijonov din posojila za javna dela.

× Tvorica vagonov v Slavonskem Brodu, ki je pred letom dni pričela izdelovati tudi lokomotive, jih je že izročila železnici 22. Lokomotive so se dobro obnesle. Železniška uprava je sedaj naročila na novo 19 normalnotirnih lokomotiv, 100 tovarnih in 20 potniških vagonov ter 30 cistern za petrolej.

× Država je vrnila cerkvi več velikih palač v Dubrovniku, ki so ji bile že pred stoletji odvzete. Cerkvena uprava zahteva tudi še stari samostan na otoku Mljetu, v katerem se nahaja gozdna uprava in finančna izpostava.

× Češnjev dan se bo vršil v nedeljo, dne 30. t. m. v Brusnicah pri Novem mestu. Češnje so letos zelo lepe.

Pomlad je tu!

Kolesa, motorji,

vsi nadomestni deli

TRGOVCI POPUST!

SPLOŠNA TRGOVSKA

d. z o. z. Ljubljana

Tyrševa cesta 33

× V Capragu je nastal požar v rafineriji olja. Požar so delavci pogasili in škoda ni prevelika.

× Prijatelja zaklal. Trgovec Ivan Tičar iz Kutine je po opravljeni kupčiji v Novskem odšel s svojim prijateljem v gostilno. Pričela sta kvartati. Nastal je prepri in prijatelj je sunil nekajkrat trgovca Tičarja v trebuh, da je kmalu ranam podlegel.

× Kupčija z lesom peša. Vsled vojne na Sredozemskem morju je bil prekinjen ves pomorski promet z zapadnimi državami in Ameriko, kar prav posebno občuti naša lesna trgovina.

× Gradbeno ministrstvo je razpisalo licitacijo za dobavo drobnih kock za tlakovanje ceste Ljubljana — Ježica. Proračunska vsota znaša 14,528.412 din.

× Muslimanski verski poglavar reis-ulema Spaho je prišel v torek 24. t. m. v Zagreb na službeni obisk. V Zagrebu se bo mudil tri dni.

× Podružnica Jugoslovanskega gozdarskega združenja se je v nedeljo preosnovala v samostojno gozdarsko društvo.

„EKONOM“

R. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25—06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilnega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo oparke »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

× Nesreča. V Žužemberku se je zaletel motor s prikolico v kmetijski voz. Precej poškodovani so bili kmet, ki je sedel na vozu in otrok, ki je sedel v prikolici.

× V Nemčiji je odšel letos iz Prekmurja en transport sezonskih delavcev v skupnem številu 600. Vsi moški delavci so nad 40 let stari. Ta transport je bil dovoljen v sporazumu s ki ga dravska banovina v tekočem letu more nuditi Nemčiji.

× Obsodba v Zagrebu. Zagrebško sodišče je obsodilo zaradi umora visokošolskega profesorja dr. Šuflaja bivšega policijskega uslužbenca Zwergerja na dosmrtno ječo, Beloševića pa na pet let robije.

× V Šibeniku so stopili v stavko pekovski pomočniki. Potegujejo se za kolektivno pogodbo.

× Splitske ladjedelnice so pričele odpuščati delavstvo zaradi pomanjkanja naročil.

× Neprestano deževje je sprožilo v banja-luški okolici zemeljske plazove. Zasutih je pet hiš.

× Ostra kazen za špekulante. Negotinsko sodišče je obsodilo dva trgovca, ki sta svojevoljno navijala cene moki in kruhu, vsakega na 50.000 din denarne globe in na mesec dni strogega zapor.

× Arnavt Sadiković je prestopil v pravoslavje in se nato oženil s hčerko bogatega Srbina. Žena mu je prinesla seboj tudi nedoletno hčerko iz prejšnjega zakona. Arnavtu je žena umrla. Arnavt bi se rad polastil tastovega premoženja, zato je ubil tasta in pastorko.

× V industrijo v Jugoslaviji je vloženega nekaj nad 10 milijard din. Od tega je tuje udeležbe 46.5% ali okrog polovice je v naši industriji inozemskega kapitala.

Še o Franciji

POTEK POGAJANJ

General Keitel je francoskim delegatom najprej v omenjenem vagonu prebral nemške pogoje za premirje. Za tem so se Francozi sestali na sejo v posebnem, nalašč zanje pripravljenem šotoru, odkoder so imeli radio-zvezo z vlado v Bordeauxu. Francoski delegati so na ta način sporočili svoji vladi besedilo nemških pogojev. Ob takem stalnem stiku med francoskim odposlanstvom in vlado so seveda lahko pogajanja potekala primeroma naglo in je končno v kratkem času prišlo do podpisa premirja.

FRANCOZI MOLČE

Francoski radio je 21. t. m. zvečer povedal, da je francoska vlada na nemške predloge izdelala protipredloge. Napovedovalec je naglasil, da vsebina tudi po doseženem sporazumu ne bo objavljena, dokler se francoska delegacija ne sporazume tudi z Italijo.

Poslanci in senatorji, zbrani v Bordeauxu, so sprejeli resolucijo, v kateri izražajo popolno zaupanje maršalu Petainu. Tudi ministrski svet se je v posebnem pismu zahvalil maršalu Petainu za vsa njegova dosedanja prizadevanja.

NEUTRALNO MNENJE

Po švicarski sodbi je prišlo v Franciji, preden je ponudila premirje, do težke politične krize. Brez dvoma se sedaj maščujejo zmede režimov ljudske fronte, diplomatske in zunanje-politične napake v zadnjih dneh ter zamude na vojaškem področju v prvih osmih mesecih vojskovanja.

Vse to je verjetno skupno z vprašanjem odgovornosti dovedlo v Franciji do hudih razkolov. Seveda pa je treba le s previdnostjo sprejemati razne vesti o sedanjem položaju v Franciji. Šele čez čas bo mogoče izvedeti in pregledati resnico ter si na podlagi tega ustvariti nepristransko sodbo.

Iz tujine

■ Na Malti in v Gibraltarju so odredile angleške vojaške oblasti stroge varnostne ukrepe. Vsak poskus upora na otoku Malti, kjer prebivajo Italijani, se bo kaznoval po prekem sodu z ustrelitvijo. V Gibraltarju so zasidrane štiri eskadre zavezniškega vojnega brodovja. Trdjava mora biti vsako noč zatemnjena.

■ Vnuk cesarja Viljema padel. Na zapadni fronti je bil najstarejši sin bivšega nemškega kronprinca pruski princ Viljem težko ranjen in je pretekli teden ranam podlegel. Bil je poročnik in poveljnik čete. V mirnem času se je pečal s kmetijstvom.

■ Na zapadni fronti je padel tudi nečak angleškega kralja lord Friderik Cambridge. Služil je v britanski vojski in se udeleževal bojev na Francoskem.

■ V borbah ob belgijski in francoski obali je sodelovalo okrog 40 nemških in prav toliko angleško-francoskih in belgijskih divizij. Bitk se je udeleževalo okrog 4000 bojnih letal in nad 2000 tankov. Vojaški opazovalci popisujejo borbe in jih primerjajo s pravim potresom, kjer ni ostalo niti enega kvadratnega metra zemlje

brez bombe ali granate. Takih strahot in razdejanj da svet še ni videl.

■ Američani iz vseh evropskih držav se vračajo na poziv ameriških oblasti nazaj v domovino. Prav tako so morale zapustiti vse ameriške potniške ladje evropske luke in se vrniti v Ameriko.

■ Prepoved radia za tujce. Angleško notranje ministrstvo je prepovedalo vsem Nemcem in Avstrijcem, ki bivajo v Veliki Britaniji, imeti sprejemne radijske aparate.

■ Angleške čete, ki so bile po porazu v Flandriji prepeljane na Angleško, se bodo v kratkem vrstile na francosko bojišče.

■ Italija je zabarikadirala z minami vso svojo obalo v širini 12 milj.

■ Rudarji v belgijskih premogovnikih so skoro vse rudnike zalili z vodo, predno so jih zasedli Nemci.

■ Papež ne gre v Ameriko. Pišejo, da je Roosevelt ponudil papežu, da naj se preseli v Ameriko v slučaju vstopa Italije v vojno, toda papež je izjavil, da se letošnje poletje ne bo odadil iz Vatikana.

■ Časopisje je tudi v Angliji moralo zmanjšati svoj obseg zaradi zmanjšane uvoza celuloze iz Švedske.

■ Belgijski kralj je izrazil željo, da bi se njegovi otroci, ki se nahajajo sedaj na Francoskem, preselili na Portugalsko. Belgijska vlada pa je odredila, da ostanejo otroci še naprej v Franciji.

Sejmi

1. julija: Jurklošter, Trbovlje, Podčetrtek, Št. Janž na Dol., Novo mesto, Rajhenburg, Lemberg, Murska Sobota.
2. julija: Črnomelj, Kočevska Reka, Št. Gortard, Ormož, Ptuj, Petrovče, Št. Ilj pod Turjakom, Tinsko, Dol. Lendava, Rakičane.
3. julija: Ljubljana, Celje, Ptuj, Trbovlje.
4. julija: Žiri, Mokronog, Krško, Vel. Gaber, Vojnik, Vuzenica, Turnišče.
5. julija: Mengeš, Maribor, Sv. Lenart nad Laškim.
6. julija: Boštanj, Gradac, Brežice, Celje, Trbovlje, Križevci okr. Murska Sobota.
7. julija: Kapla.

„Kmetški list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmetje!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem »Kmetškem listu«! Cena malim oglašom je samo 1.— din za besedo.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.

OBRATOVALIŠČE: CELJE IN HRASTNIK

izdeluje in prodaja naslednje vrste fosfatnih gnojil:

**rudninski superfosfat 16 % in 18 %
kostni superfosfat kmf 18/19 %
fosfatno žlindro 6/10/18 %**

razen teh dobavlja tovarna:

**mešana gnojila kas
kostno moko 30 %
kalijevo sol 40 %**

Opozorjamo zlasti živinorejce na

hrastniško klajno apno

ki se dobavlja v plombiranih vrečah.

Vprašanja in naročila na: **Tovarno kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.**

Telefon: Hrastnik št. 2 — Brzjav: Kemična Hrastnik

Razne vrste

zdravilnih zelišč

kupuje po najvišjih dnevnih cenah

KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z o. z., LJUBLJANA
Novi trg 3

Zahtevajte informacije — pošljite vzorce in ponudbe

Navzlic podražitvi usnja
proizvajamo in prodajamo

ČEVLJE

v priznani prvovrstni
kakovosti po prejšnjih cenah.

TRIUMF, MIKLOŠIČEVA CESTA 12
nasproti hotela »Uniona«

Kmetški hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani — Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257
Brzjav: »Kmetškimdom« — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive obrestuje po **4 do 5 %**
Za vse vloge nudi popolno varnost!
Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!